

STRATEGIJA RAZVOJA DANES JE NOV DAN

2018 - 2020

Uvod ali analiza obstoječega stanja

Danes je nov dan, Inštitut za druga vprašanja deluje na preseku tehnologije in demokracije. Vse od začetka leta 2013 se ukvarjamo s podporo in pomočjo prizadevanjem za spodbujanje aktivne (digitalne) participacije, razvoja civilne družbe in socialnega dialoga o javnih zadevah. Kot organizacija, katere ustanovitelji in sodelavci so večinoma mladi in mlajši od 30 let, delujemo na presečišču mladinskega in drugih sektorjev. Projekti in programi, ki jih izvajamo, z inovativno rabo novih in spletnih tehnologij, kritičnega mišljenja in dobrega oblikovanja sporočil v veliki meri nagovarjajo mlajšo ciljno publiko, ki je domača na spletu. Delovanje zavoda izhaja iz dojemanja demokracije kot nenehnega procesa, družbene pogodbe kot stalne in vključujoče razprave ter politične participacije kot odgovornosti za lastno opolnomočenje. Za razumevanje potreb družbe na teh področjih in določanja prihodnjih strateških izzivov, ki nas čakajo v obdobju 2018 - 2020, pa sta ključna analiza in razumevanje stanja demokracije in politične kulture.

Stanje politične kulture v Sloveniji in širše

Politična kultura vključuje sfero političnega in politike ter način sodelovanja državljanov v politiki v različnih oblikah in podobah; torej vsakršno politično vedenje. Je skupek političnih procesov, postopkov, stališč in opredelitev, prav tako pa vključuje vidike politične participacije in politične socializacije.

Moderna politična kultura temelji predvsem na participaciji posameznikov. Po podatkih ESS iz leta 2014 naj bi na zadnjih evropskih parlamentarnih volitvah glasovalo 69,1 % državljanov.

	Code	Frequency	% of all ▼	% of valid
Voted last national election				
Yes	1	27,867	69.3	69.9
No	2	8,492	21.1	21.3
Not eligible to vote	3	3,498	8.7	8.8
Don't know	8	279	0.7	-
Refusal	7	47	0.1	-
No answer	9	2	0.0	-
Total		40,185	100.0	100.0

Tabela prikazuje evropsko povprečje, medtem ko je številka v Sloveniji nižja. Na volitvah v Državni zbor leta 2008 je bila volilna udeležba 63,10 %, leta 2011 65,60 % in leta 2014 51,73 %. Na volitvah za predsednika RS leta 2007 je bila 58,46 %, leta 2012 48,41 % in leta

2017 le 42,13 %. Če primerjamo še z volitvami vse od osamosvojitve naprej, vidimo, da volilna udeležba konstantno pada.

Medtem ko konvencionalna politična participacija upada (zgoraj omenjene volitve in glasovanja na referendumih), pa nekonvencionalna politična participacija v Sloveniji (na srečo) raste.

Zanimiv dejavnik, ki potencialno lahko vpliva na politično participacijo, je zaupanje v politične institucije in politični sistem. Zaupanje v politične institucije je v Sloveniji v primerjavi z drugimi evropskimi državami zelo nizko; po podatkih iz leta 2013 je drugo najslabše. OECD celo poroča, da je zaupanje Slovencev v vlado v letu 2014 za 30 % manjše kot v letu 2007, in sicer le 18 %, kar postavlja Slovenijo na rep 40 držav, ki so vključene v raziskave. Zaupanje v nacionalni parlament pa je še manjše, in sicer 14 %.

Vzorec nezaupanja se ponavlja tudi na nivoju političnih strank, politikov in evropskega parlamenta, saj 16 - 18 % Evropejcev popolnoma ne zaupa v te institucije. Prav tako pa ljudje ne verjamejo, da lahko vplivajo na to, kaj dela vlada oziroma da imajo kakršen koli vpliv na delovanje politike. Na nivoju Slovenije je takšnih več kot 75 % posameznikov.

Na splošno je zaupanje v demokracijo in demokratične procese v Sloveniji majhno, nezadovoljstvo, povezano z delovanjem demokracije, pa posledično veliko. Danes je nov dan želi s svojim delovanjem naslavljal to nezaupanje, ga preizpraševati in opolnomočiti civilno sfero v političnem delovanju.

Poslanstvo inštituta

V okviru šestih pravic skušamo spodbujati aktivno državljanstvo onkraj predstavniške demokracije, vplivati na real-politične dogodke, artikulirati levičarski sentiment, večati transparentnost javnega in ustvarjati vključujočo razpravo. Naše merilo je veselje do življenja.

Šest pravic, ki jih omenja poslanstvo, spremlja inštitut že od njegovih neformalnih začetkov. Predstavljajo konsenz med sodelavci inštituta, podpisuje pa jih približno 2000 posameznikov, ki naše delovanje spremljajo kot javnost.

PRAVICA DO DOBREGA ŽIVLJENJA IN SOLIDARNE DRUŽBE

Vsakdo ima pravico do kvalitetnega zdravstva, šolstva, oskrbe in bivališča, pravico do solidarne družbe, ki nas podpira in spodbuja, pravico do prostega časa, srečnega otroštva, kreativne mladosti, preskrbljene odraslosti in varne starosti. Vsakdo ima pravico do prihodnosti. Predolgo je bilo merilo uspešnosti države njen gospodarski razvoj in merilo izpolnjenega posameznika njegov dohodek. Naše merilo je veselje do življenja.

PRAVICA DO SKUPNEGA

Naša skupna moč presega seštevke naših posameznih moči, zato je potrebno varovati skupno, z njim upravljati demokratično, transparentno in v dobrobit vseh. Ne dovolimo privatizacije in uničevanja naravnih virov in javnih prostorov.

PRAVICA DO DOBRE POLITIČNE OBLASTI

Politika ne sme biti boj za oblast, ampak naj služi skupnim interesom. Terjamo odprti politični prostor, umik obstoječih političnih elit in poudarek na vsebinah. Civilni sferi je treba omogočiti dostop do mehanizmov odločanja.

PRAVICA (DO) NARAVE

Narava je subjekt zaščite, interesi naravnega okolja so skupni interesi, živali imajo pravico do dostojanstva. Napredek, razvoj in gospodarska rast ne smejo biti izgovor za neodgovorno ravnanje z okoljem.

PRAVICA DO ČLOVEKU PRIJAZNE EKONOMIJE

Javni dolg je rezultat zasebnega delovanja, zato ga ne bi smeli naprtiti ljudem. Hočemo ustvariti okolje, v katerem bodo prosperirala podjetja, ki so prijazna do človeka in narave ter družbeno odgovorna. Vsakdo ima pravico do izpolnjujočega dela in dostojnega življenja.

PRAVICA DO VKLJUČENOSTI

Zavračamo delitve na podlagi kakršnih koli osebnih okoliščin. Dovolj je politike izključevanja, ki naključnim družbenim skupinam jemlje dostojno življenje, jih potiska na družbene robove ter jim krade moč, ki jim pripada. Z ustavo zagotovljena pravica do enakosti ne sme biti samo deklarativna. Pravica do vključenosti in človekove pravice veljajo za vse. O tem ne razpravljamo.

Inštitut Danes je nov dan je izšel iz vstajniškega vrenja. Po formalizaciji delovanja smo svoje aktivnosti v veliki meri profesionalizirali in strokovno organizirali, ves čas pa ohranjamo navezavo na svoje revolucionarne začetke; če drugega ne preko osebnih razlogov vpletenih, zakaj z inštitutom sploh sodelujejo, preko kriterijev za sodelovanje v različnih projektih in skupnih angažiranih motivacij, na podlagi katerih razvijamo digitalne kampanje in akcije.

Strateški izzivi

V 5-letnem delovanju inštituta smo svoje dejavnosti izbirali in upravljali bolj z intuicijo kot pa z dejansko strategijo. Ker smo v tem času iz malega NVO dojenčka zrasli v dokaj resno organizacijo s številnimi sodelavci in več projekti, takšno delovanje ni več ustrezno. Ugotovili smo, da potrebujemo bolj jasno strateško razmišljanje in izdelano operativno strukturo organizacije.

Prek internih delavnic, ki smo jih izvajali z ustanovitelji in najožjo skupino sodelavcev, ter s predstavitvijo izsledkov najširši ekipi sodelavcem smo tako identificirali dva tipa strateških izzivov, ki jih želimo naslavljati v obdobju 2018-2020 - to so **organizacijski** ter **projektni izzivi**.

Organizacijski izzivi

Pod organizacijske izzive smo zavedli vse izzive, ki jih moramo rešiti, da bo naše delovanje bolj organizirano, transparentno, blizu vsem sodelavcem, dovolj finančno podprto in prepoznavno splošni javnosti.

1. Vzpostaviti uspešen sistem za uvajanje novih sodelavcev in pridobivanje aktivnih prostovoljcev tudi prek dogovorov o študentskem sodelovanju.
2. Vzpostaviti trajnosten sistem finančne politike.
3. Zagotoviti finančno stabilnost s proaktivnim iskanjem financiranja.
4. Določiti funkcionalen delovni proces, ki vključuje dolžnosti/vloge in pravice sodelavcev, organizacijo dela, informiranje o delovnem procesu, mehanizme nadzora in sankcij, interno komunikacijo, in ki bo zagotavljal dobro počutje in uspešnost delovanja.
5. Vzpostaviti lastne , ki bodo zagotavljali boljšo penetracijo in večji učinek projektov.
6. Proaktivno delovati na javni podobi inštituta s predstavitvami na meetupih,

konferencah in drugih podobnih dogodkih.

7. Jasno profiliranje inštituta kot najpomembnejšega / najbolj kompetentnega akterja na izbranem ključnem področju.

Projektni izzivi

V preteklosti smo s svojimi projekti radi posegali v vse pore družbenega življenja. Ni mogoče pričakovati, da bomo to zares spremenili, bi pa radi vzpostavili jasno vsebinsko ter projektno usmeritev za boljši fokus.

1. Dokončati in vzpostaviti Parlameter kot glavno orodje za analiziranje dela v DZ v Sloveniji in širši regiji, njegova evangelizacija, tudi z uporabo v študijskem procesu. V zvezi s tem je pomembno:
  - a. pridobiti videoposnetke sej DZ;
  - b. pridobiti podatke o glasovanjih z delovnih teles in zagotoviti hitrejšo pridobivanje podatkov iz DZ;
  - c. inštalacije v Veliki Britaniji, Bosni in Hercegovini ter na Hrvaškem.
2. Zagotoviti nadaljnji razvoj Agrumenta, tudi s podporo e-založništva ter vpeljave lastne donacijske kampanje.
3. Zagotoviti nadaljnji razvoj Občasnika.
4. Speljati vsaj 5 kampanj, ki artikulirajo levičarski sentiment in/ali vplivajo na real-politične dogodke, ter 5 kampanj, ki imajo merljiv učinek na participacijo.
5. Povečati transparentnost lobističnih stikov z analizami, prikazom in opozarjanjem na nedoslednosti.
6. Spodbujati z reaktivnim delovanjem.
7. Vzpostaviti in spodbujati kampanjo za javnost podatkov s sej vlade.
8. Speljati slovensko CC kampanjo.
9. Speljati vsaj en projekt z "desničarji" (agitacija, , penetracija, sprevrčanje).
10. Vzpostaviti in uspešno speljati bralni krožek o razvoju algoritemskih kompetenc.
11. Vzpostaviti lokalno in mednarodno sodelovanje s sorodnimi organizacijami, tudi z aktivno udeležbo v TransparenCEE mreži in drugih podobnih mrežah.

Dokument je bil potrjen na seji sveta zavoda 16. marca 2018.

Svet zavoda:

Eva Vrtačič, predsednica sveta

Maja Cimerman

Filip Dobranič

Martin Kovač

Nika Mahnič

Veronika Vodlan

Franci Zidar

V Ljubljani, junij 2018